

עין משפט
גרי מוצה

מה אמי מיהו מיהו
תפלה כל יבא ממנו
עשין ימי
ב ב עשין ימי
קמו עמי ה
א ב מיהו מיהו
תפלה כל יבא ממנו
עשין ימי קמו עמי ה

כה:

הקורא עומד פרק שלישי מגילה

מסורת הש"ס

מה לפניו מה לאחור. פי' ומה נכרך גבוה העולם למרות
ולמעט לא נמי היה קודם ששם ימי נקראו ומה היה
אחר שיכלה אליו. פי' מעשה של ענין השני נקרא ומה בתרגום.
פירש רש"י שלא יאמר ממשות היה כי מדקאמר אהני ולא העגל

קמ'ל שנתו הוא. שנת הוא ליהודי הקריים: דאורי. שהיה
ומ' מהטעם: מהאסה. של נכרחה. ומיראה. של קלות. ואין לן לשמי:
פי' דעשיים. יתעטש דעתן שעשעו שיהו נענשי ויאמרו טוב
ליהנות מן העולם הזה ככל רגוננו הואיל וסופנו ליענש: אל הפרנס

ומה לפניו ומה לאחור קמ"ל מעשה לוח
ושתי בנותיו נקרא ומתרגם פשיטא מהו
דתימא נישוח לכבודו דאברהם קמ"ל מעשה
חמר ויהודה נקרא ומתרגם פשיטא מהו
דתימא נישוח לכבודו דיהודה קמ"ל שבחיה
הוא דאורי מעשה עגל הראשון נקרא ומתרגם
פשיטא מהו דתימא נישוח לכבודן של
ישראל קמ"ל כל שכן דתימא להו דהויא להו
כפרה קללות וברכות נקרא ומתרגמן
פשיטא מהו דתימא נישוח דלמא

אלא אחרון. והיה בני יעקב שנים
עשר. והפסוק היה נפקק בהפסק
פרשה לכן קוריהו אחרון ואליו הוא
פסוק לעמנו: מן ויאמר משה אל
אשרן. מה עשה לך העם הזה (ב):
פקרו המומרים. העיו פניהם לומר
יש ממש צעיו: משום ישא. שלא
יאמרו הקב"ה נמשא לכן פנים ואין
יודעין שדלחי מן ישראל לשאת לכן
פנים דלמתיני בברכות (דף כ:)
לא דלחי סה ישראל לשאת לכן פנים
אי אמרתי ואלתה ושבעת וברכת
(דברים ט) והן מתמריני על עמנו עד

מוסף רש"י

ישגלוה. לכן עגל פלגס.
הכינוי מינה נחמ
ישגלוה. וחקין סופרים
הוא זה ודבריה כו'.
קרא. נחמו. לומר כע
על נחמו ותתח. דהיינו
לנחמה דלחשמטי היה
קרה. לא יוכלו מלט
משא. הערע ספקיהם
לא יכלו לנחמו ותתח
וההודין. סגל. לעגלות
בית און. על עגלים
סבנית אל יגורו שכן
שומרון. יתעט שמי
שומרון. כי אבל עליו
עמרי. שילעס ספריה ולין
לו. ובמרו. סחי נפאון
אומ. עליו יגילו.
שמשח על מיד מסא
שנה מסא. אלמא סבירי.
מחש' ענתיני וישי סבנן
ואשע' לט' עגלי מים
יינו ולין לסה דעי.
משמע סה קרה לון נגלי
ההני עלך הקורא עומד

בני העיר שהוא"ל והעם התפללין בו

בתענית ובמעמדות. לא גרם
ובמעמדות שהרי גבי מעמדות לא מנינו
חמוז אלא לבית הכנסת היו הולכין
כדמתיב צ"י בפרק דמעתיב (דף טו.)
כיון

ומה לפניו ומה לאחור קמ"ל מעשה לוח
ושתי בנותיו נקרא ומתרגם פשיטא מהו
דתימא נישוח לכבודו דאברהם קמ"ל מעשה
חמר ויהודה נקרא ומתרגם פשיטא מהו
דתימא נישוח לכבודו דיהודה קמ"ל שבחיה
הוא דאורי מעשה עגל הראשון נקרא ומתרגם
פשיטא מהו דתימא נישוח לכבודן של
ישראל קמ"ל כל שכן דתימא להו דהויא להו
כפרה קללות וברכות נקרא ומתרגמן
פשיטא מהו דתימא נישוח דלמא
(א) פי' בייגא דעתייהו דצבורא קמ"ל אהרות
ועונשין נקרא ומתרגמן פשיטא מהו דתימא
נישוח דלמא אתו למעבר מיראה קמ"ל
נישוח אמנון ותמר נקרא ומתרגם [מעשה
אבשלום נקרא ומתרגם] פשיטא מהו דתימא
ליחוש ליקריה דוד קמ"ל מעשה פילגש

כיות עד כתיבה: ישגלוה. לכן
משכב כדתיב והשגל יושבת אלמ
(תמורה ג.) וי"מ (על כתיבה: עשויים.
לשון מפרס הוא לגנאי וימר ממחורים
לשון נזקק פני הרע: חריבים: חריבים
מרי לשון רע: דכיונים. הזו מן
היונים שלא לפרש שהיו ישראל אוליין

גלויו הש"ס

נפ' רבא פשיטא. עין
בדל' ריב' יב' מ"י סוק
י' (פ' מיה סוק טו.)

הנהרות הב"ב

(א) נבי ויברית נקרא
ומתרגמן פשיטא מהו
היה פשיטא טעום דלמא את
למיבער מאחד
ומיראה קמ"ל אהרות
ועונשין נקרא
ומתרגמן פשיטא מהו
היה פשיטא טעום דלמא
סייגא דעתייהו לצדקה
קמ"ל מעשה אמנון מלי:
(ב) פי' דהיה דלחי
שהיה על אחרון
(ג) דהיה מן ויאמר ומי
העם הזה שחזר אחרון
וספר המעשה נקרא
מעשה העגל השני
הפיר: (ד) דהיה ומכיו
עליו כלי' וישיב ארץ
מחק: (ה) דהיה ומכיו
וייין. יב' כן נתימא
ההני יושלמי האשף
היטלפת בירא ונתימא:

גבבעה נקרא ומתרגם פשיטא מהו דתימא נישוח
ליחוש לכבודו דבנימין קמ"ל
יהודע את ירושלם את תועבותיה נקרא ומתרגם
פשיטא מהו דתימא נישוח לכבודו דבנימין קמ"ל
אליעזר דתניא מעשה באדם אחד שהיה קורא למעלה מרבי אלעזר
הודע את ירושלם את תועבותיה אמר לו עד שאתה בודק בתועבות
ירושלים צא ובדוק בתועבות אמך בדקו אחריו ומצאו בו שמין פסול:
ואלו נקראין ולא מתרגמן (רעבדן) סימן מעשה רואבן נקרא ולא מתרגם
ומעשה ברבי חנינא בן גמליאל שהקבל הכבוד והיה קורא חזן הכנסת
יהודי בשבון ישראל ואמר לו למתרגמן (א) (הפסק) אל תתרגם אלא אחרון
ושיבחוהו חכמים מעשה עגל השני נקרא ולא מתרגם איהו מעשה עגל
השני מן ויאמר משה עד וירא משה תניא ר"ש בן אלעזר אומר לעולם
יהא אדם והיר בתשובותיו שמתוך תשובה שהשיבו אהרן למשה פקרו
המעדרים שנאמר ואשליכוהו באש ויצא העגל הזה: ברית כהנים נקראין
ולא מתרגמן מ"ט משום דכתיב וישא: א מעשה דוד ואמנון (א) לא
נקראין ולא מתרגמן והא אמרת מעשה אמנון ותמר נקרא ומתרגם לא
קשיא מה דתיב ואמנון כי דוד הא דכתיב אמנון שתמא ת"כ כל
המקראות הכתובות בתורה לגנאי קורין אותן לשבח כגון שיגלוה ישיבנה
בעפולים כחורים חריבים דכיונים לאכול את חוריהם ולשתות את מיבניה
שיניהם לאכול את צואתם ולשתות את מימי רגליהם למחראות למוצאות ר'
יהושע בן קרח אומר למחראות כשמן מפני שהוא גנאי לעבודת כוכבים
אמר רב נחמן כל ליצנותא אסירא בר מליצנותא דעבודת כוכבים דשריא
דכתיב כרע בל קרס נבו וכתיב קרסו כרעו יהודיו לא יכלו מלט משא וגו' ר'
ינאי אמר מהבא לעגלות בית און יגורו שכן שומרון כי אבל עליו עמו וכמרו
עליו יגילו על כבודו כי גלה ממנו אל תקרי כבודו אלא כבירו אמר רב
הונא בר מנחם משמיה דרב אחא בריה דרב איקא שרי ליה לבר ישראל
למימר ליה לעובד כוכבים שקליה לעבודת כוכבים ואנחיה בשין תיו שלו אמר
רב אשי הוא מאן דנאני שומעיה שרי ליה לבויה בגמיל ושין האי מאן
דשפיר שומעיה שרי לשבוחיה ומאן דשבחיה יניחוהו לו ברכות על ראשו:

גלליהן כשומרון: אל חוריהם. רעי
היואל דרך הנקב: מימי עינים.
שינים יש לנכרשמה ואלה למה וזכה
קרייה מימי שיעון: למחראות.
גבי ענדרה זרה כתיב בספר
מלכים כי חור לשון מולא רעי הוא:
לעגלוה בים און. לקול השמועה
הבאה על עגלי בית און יגורו שמיעה
שכשומרון כי אבל עליו על העגל:
ומכרו (א) (אשף) עליו יגילו. אשר
היו רגילין ששחם עליו עמה יתאכלו
על כבודו כי גלה ממנו: אלא כבירו.
כוד משאו של רעי מהיה זו כוד
עגבומיו. דומיה לו כפר וישפיש
(א) וכעו קרסו) וימדי לא יכלו
משא וגו' הוא משא של רעי. וכמו
מפרשין ומכרו עליו יגילו ממש לשון
שמה שיקל משאו שלהן אבל אין
לפרש כן שהעגל כולו גלה כחמד נכטלו
קמרחי: שין ויסי'. לשון ומשפיה
שת ערות מלכים (שפיה טו.) דמי
שומעיה. שיואלות עליו שמועות
כעות ושנואות שהוא נאף: צל ושין.
(א) כר גימא זונה שמה קרייא סה
מוסרת כן הוא כתיבות גלגונים
מומר לבנות סה נח אמי ושלמו.
רובמי מפרשים גופא שיטא שטיא:

הנהרות הגר"א

(א) נבי מעשה דוד ואמנון
(ב) מוסי' ויניטל אלט
במתי' וי' חייטי:

הנהרות מהר"ב
רנשבורג

(א) נבי מעשה דוד ואמנון
נקראין ולא מתרגמן מלי:
רבינו חננאל

בני העיר השוכר

העיר השוכר רחובה של עיר לוקחין ברמזות בית הכנסת
בית הכנסת לוקחין תיבה לוקחין מטפחות מטפחות
יקחו

הנהרות הגר"א

(א) נבי מעשה דוד ואמנון
(ב) מוסי' ויניטל אלט
במתי' וי' חייטי:

הנהרות הגר"א

(א) נבי מעשה דוד ואמנון
(ב) מוסי' ויניטל אלט
במתי' וי' חייטי:

הנהרות מהר"ב
רנשבורג

(א) נבי מעשה דוד ואמנון
נקראין ולא מתרגמן מלי:
רבינו חננאל

